

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De rescriptis ad beneficia vacantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

3 Et regulariter hoc rescriptum datur ad vacatura, & Papa examinari mandat impetrantem, & post examinationem, si eum idoneum inuenerit, prouideri: ideo solet apponi clausula, Mandamus quatenus, si post diligentem examinationem dilectum N. ad obtinendum beneficium idoneum esse reperiis, super quo tuam conscientiam oneramus, eidem N. autoritate Apostolica conferas, & prouideas.

4 Hodie bonum esset, ut ista inquisitio fieret ab ordinario, & comprobaretur rescriptum pontificis summi, quem admodum comprobantur rescripta principum secularium: quia multa mendacia Papæ exprimuntur, & hoc fieret saltem ex officio: nisi ordinarius videret inferri grauamen alteri, tunc ille vocandus esset, & summarie esset audiendus, & expediendus: nam maius periculum est in his beneficiis, quam in profanis, ideo in hoc esset cautius agendum. *c. ubi periculum, de elect. lib. 6. sed dignum hodie arbitramur afferenti pecuniam prouidere, quod est alienum ab hoc rescripto.*

De Nominationibus.

Nomina-
tiones sunt
loco expe-
ctatiuæ.

Vltimum est rescriptum ad vacatura per nominationes concessas ab vniuersitatibus graduatis: Papa olim solebat istis dare expectatiuas, verum quia post completum studium pauperes non valebant has expectatiuas à Papa impetrare, ob id statuit concilium Basiliense, dandas esse has literas ab vniuersitatibus Franciæ, quod approbauit Gallicum concilium: *ut patet in tit. de colla. in prag. & hodie Papa, & Rex hæc approbarunt in concor. in rub. de colla.*

Sunt quædam aliæ nominationes, quæ consiliariis senatus Paris. conceduntur, de his an ritè concessæ sint, me remitto ad eorum concessionem, ne plura, vide Petrum Paulum Paris. *conf. 40. quamuis, in 4. vol. & Sisphile. in tract. de liter. gratis, in 3. forma manda. versic. & ista sunt notanda.*

Notandum tamen est, quod Galli in hoc regno Franciæ communius non vtuntur

his rescriptis, nisi duobus mandatis, videlicet & nominationibus: & alia rescripta ad vacatura sunt per iura Gallica, & per desuetudinem, imò per contrarium vsum ferè abrogata, ideo super nominationibus edidi vnum tractatum, quem adiunxit, gl. concor. vbi abundè hanc tractauit materiam, igitur amplius hic non eam tradam, sufficiat ibi dixisse.

Signa tamen, quòd petenti à Papa sibi prouideri de vacaturo, dantur literæ de vacante, & è conuerso, prout expedierit impetranti, *ut est in regula cancella. 68. hæc tamen de rescriptis ad vacatura beneficia: pergamus ad vacantia, in quibus frequentissima & vtilissima aderit materia.*

De rescriptis ad beneficia vacantia.

Supereft, ut nunc scribamus de rescriptis, quæ beneficia respiciunt vacantia, & hæc quidem varia sunt: sed ea quæ habentur in vfu quotidiano tractabimus, reliqua dicanis curiæ Romanæ, qui super his versantur, relinquentes.

2 Primum itaque dicendum est beneficium vacans aut in titulum concedi, aut in commendam, vel in proprietatem, ut per vñionem: *de quibus inferius dicitur.* In titulum tunc concedi dicitur, quando alicui sic assignatur ecclesia, ut in illa conscribi, denominariq; ac illi ecclesiæ præesse possit.

3 Et dicitur intitulata illa ecclesia, id est, conscripta alicui, & iure assignata, *inc. dudum. 2. de elect. vbi gl. exponit, & text. in c. 1. in 12. q. 1. dicit quem non debere connumerari in duabus ecclesiis, ut inter clericos numeretur, duarum ecclesiarum. glo. ibi. & ibidem dicitur in fi. neminem debere conscribi in duabus ecclesiis: & idem dicitur in c. clerici, ibid.*

4 Et conscribi pro intitulari exponit Archidia. in *summa*, ibidem dicens ideo dici quia olim nomina clericorum in quadam charta seu libro scribebantur, quæ vocabatur matricula. *c. contumaces. 1. dist. de qua triplici matricula scripsi in tracta. de regestris in 2. tomo consue. reg.*

Petenti prouideri de vacaturo conceditur etiam de vacante.

Vacante beneficium aut in titulum, aut in commendam, aut in proprietate datur. quando beneficium concedatur.

5 Nempe is qui titulum habet, ius habere censetur in illo beneficio, unde nominari & conferri poterit sub titulo illius beneficii, adeo ut beneficium suum possit dici. *c. pro illorum, de preb. cap. Audita, cum similibus, de restitu. spolia.*

6 Alibi dicitur tuum beneficium, quod quis in titulum habet post acceptationem. *c. si tibi absenti, de preb. in 6. ca. auaritie, & seq. ac ca. nisi, de preb. dicitur etiam ecclesia vestra, in ca. præterea, de prebendis, cum similibus.*

7 Itaque dicitur is ius habere tale, ex quo illius beneficii fructus recipit, administrat, ac vsus in suos illos conuertit, prout de iure, *in c. de his, de ecclesiis & dist. c. concessa, & seq. 12. q. 2.*

Beneficiarius dicitur rerum ecclesie ad ministrator, licet plenum ius in beneficio habet.

8 Et quamuis non dicatur quilibet beneficiarius, etiam habens titulum, nisi administrator rerum ecclesie, cui præficitur, & non dominus, quia res ecclesie alienare non potest. *ca. 2. de dona. tamen ius habere in illa ecclesia plenum dicitur ratione tituli, quem in illa habet, adeo ut omnia in illa facere sit licitum, sicut qui quasi proprietatem haberet.*

9 Ideo interdicto unde vi, agere potest, si spoliatur sua ecclesia. *c. pastoralis, de causa possess. cap. Audita, & per totum, de restitu. spolia. & aliis interdictis. cap. pastoralis, de causa posse.*

10 Sicut maritus dicitur ius habere in vxore, ut sua dicatur vxor, tamen maritus non dicitur dominus rerum paraphernalium vxoris. *l. doce ancillan. C. de rei vendic. sic dicitur in beneficiario, ut sua dicatur ecclesia in qua habet titulum, id est, quæ ei assignata est, ut de fructibus eius viuere, nominari rector, curatus, ac præesse in illa ecclesia possit, ac illi deferuire. *c. si. 21. q. 1. tamen in ecclesie rebus est administrator, ut eas administrare, & non alienare debeat. *c. 1. & per totum, de reb. eccl. non alien.***

Papam ius modis beneficiis prouidet.

11 Quandoque Papa ad nominationem alicuius prouidet. *in c. quod sic, de electio. ne. ut scripsi in tractatu de Regia nominatio in concord.*

12 Aliquando ad patroni vel patronorum consensum, seu præsentationem: *ut per to-*

in vit. de iure patro. de quo dicitur in signatura.

13 Interdum suo solo iure prouidet, ut de episcopatibus, & dignitatibus superioribus, & consistorialibus, ac de beneficiis in curia vacantibus. *ca. quanto, de translatio. Episcopi, & ca. 2. de preb. in 6. ut est à iure statutum, licet huic sit derogatum.*

14 Iure etiam deuoluto suo iure confert. *ca. 2. de concess. preb. ut inferius dicitur in deuolutionis materia.*

15 Ratione præuentionis quæcunq; beneficia, etiam qualificata concedit. *§. declarantes, de man. Apostol. in concord. & de his omnibus abundantius tractabitur inferius.*

16 Vel ratione concursus, quia Papa concurret cum quolibet ordinario. *c. dudum, de preb. lib. 6. dicitur in d. tract. deuolutio. infra. & scribit Ioan. Corraf. doctor Tholosanus in paraphr. sacerdot. in 2. par. cap. 1.*

17 Quæro, quis titulum beneficii probare teneatur? Resp. pars, quæ pro illo agit. *arg. l. actor. C. de proba. Intellego ego, quod si dicam me priorem, vel curatum sancti Seuerini, oportet quod probem collationem, vel prouisionem mihi factam: nec sufficeret probare, quod pars aduersa nullum ius habet, si ego non probarem titulum meum, alioqui absolueretur reus possessor. *c. ex literis, de proba. l. qui accusare, vbi doct. C. de eden. de Rota. deci. 70. no. quod tibi constat, in auig.**

Titulum beneficii quis probare teneatur.

18 Et ita tenet curia, & de mandato Inno. Papæ sic fuit pronunciatum: nam quis de suo iure non de alienando agit, ideo de eo docere debet. *ca. post electionem, de concess. preb. vbi obtinuit Honorius, quia possidebat, licet aliter non probauerit de iure suo, vbi Card. præpos. in ca. contra morem, in fi. 100. dist. nempe non curamus de iure defensoris, si non constet de mente & iure petitoris. *l. si. C. de rei vend.**

19 Ideo non solet adjudicari alicui beneficii possessio, nisi suum probet. tit. etiã coram iudicibus Regiis, qui de possessione in hoc regno cognoscunt. possessor tamen titulum docere non tenetur si pacificè possideat.

Episcopus inquirat de titulo beneficiorum suæ diocesis.

20 Limitatur non procedere, quando Episcopus ex officio inquirat. *in tra. c. ordinarii, de of. ord. l. 6. nã tunc debet probare etiam*

possessor suum. *ti. §. inquirant, de pacific. poss. in prag. & in concord. & si non probauerit titulum, remouebitur beneficium ab eo. c. ex frequentibus, de instit. ca. si. de cleric. peregr. & c. licet Heli. de sumo.*

21 Ideo Episcopus in sua prima visitatione debet omnes curatos monere, vt titulum ostendant, qui si videat esse inutile, vel illum possessorem nullum habere, ipse conferre poterit illa beneficia: quod est utile.

22 Secundo, limitatur quando praesumptio transferret onus probandi in aduersariu: tunc etiam possessor teneretur probare. *glo. & doct. in d. c. contra morem.*

23 Tertio quando vi possidere possessor probat. *l. vis eius. C. de probatio.* tamen agens possessorio non tenetur probare se licite possidere, nisi quando est contraria iuri nuda possessio. *ita notat Imo. in c. licet, de probat. quem refert Bald. in Marg. in verbo agere. q. 6. vide gl. in summa. 2. qu. 5. & Alex. in l. si alienam. ff. solu. matr.*

Titulus li- 24 Quomodo probatur hic titulus? resp. *teris probatur.* per literas. *c. executor. de concess. preb. libr. 6. scripti in rit. de man. Apost. in §. 1. in verb. literas, in concor.*

25 Nec sufficeret probare mandatum vel nominationes, nisi in vim illius mandati collatio facta probaretur, aut in vim nominationum. *cap. duobus, ne rescriptis. lib. 6. ca. si capitulo, & c. si soli, de concessio preb. ibid.*

26 Item non sufficeret probare praesumptiuẽ titulum, vt pote si canonicus probaret se habuisse stallum in choro, locum in capitulo, legisse Euangelium, vel lectionẽ tanquam canonicum. *c. dilecto. de preb. adhuc tenetur probare suam institutionem, & titulum. c. ex insinuatione, de procur. sicut in liberto ecclesiae. c. longinquitate, & c. liberti. 12. q. 2. Praepos. in d. c. contra morem. 100. dist.*

Melior titu- [Sed si prouisus amiserit collationis literas, poterit cogere secretarium, & scribam Episcopi, vt det ei literas suae prouisionis: per legem sicut datam. *C. de libera. cau.]*

27 Dicit quis, quando vterque probat suum titulum, vter praefertur? Resp. melior titulus & canonicus. *c. 1. de reg. iur. in 6. ibi, canonica iustit.*

28 Melior dicitur prior. *c. duobus, & c. ti. Inter plures collationes, qui de reser. in 6. cap. eam te, illo. titul. in an. tit. q. vbi Feli. limit. facit. cap. eum cui, de preb. in 6. nes que praefertur.*

29 Et si sint eiusdem diei, nec apparet quis prior obtinuerit collationem, tunc si a diuersis collatoribus tituli sint, is dicitur melior, qui prius obtinuit possessionem: si neuter acceperit, is qui habuit a maiore collatore, vt pote a Papa vel eius legato, propter conferentis praerogatiuam. *ca. si a sede, de preb. lib. 6.*

30 Si vero collationes sint ab vno & eodem collatore, sed una ab episcopo, altera ab eius vicario, tunc valebit illa, quae est ab episcopo propter maiorem praerogatiuam. *d. c. si a sede.* nisi ille qui habet a vicario adeptus fuerit prius possessionem, *per ca. si a sede, quod licet loquatur in collatione facta a diuersis collatoribus, non ab vno, tamen eadem est ratio in collationibus ab vno & eod. factis: vt iudicauit senatus Paris. pro Petro Molin. contra quosdam alios, anno 1519. die 29. Iulii.*

31 Si vero ab vno & eodem, tunc si non possit de prioritate apparere per librum collationum, neutra valebit, *arg. l. duo sunt Titii. de testa. tutel. ff. vide quae copiosius scripti in tract. de pacific. poss. in 17. limita. vbi abunde materiam. c. si a sede, tractauit & melius quam alibi viderim traditam.*

De parua data.

Verum quia parua data usum habet frequentem, prius eam tractare conuenit: & sciendum est, quod si hodie 15. Iunii vacauit beneficium sancti Pauli Paris. ego vero misi Romam, vt impetraretur dictum beneficium per obitum talis N. die quo offeretur datario ista vacatio, subscribet datarius, Datum Calend. Iulii vel alio die, &c.

2 Et interdum iste libellus continens modum vacationis, nomen beneficii, & illius cui est conferendum, ac per mortem cuius vacet, duplicari solet, & datarius vnum apud se retinet, & alterum parti impetranti tradit: & solent quidam mensularium hanc parua data exigere singulis diebus,

Collatio
episcopi
ualeat
collationi
vicarii
Apost.

Parua data
quid sit
tinere de
beat.